

Dotacje na innowacje

fot. vege/Fotolia.com

Fundusze unijne są w Polsce dostępne już od kilkunastu lat, a wciąż jeszcze jest bardzo wielu przedsiębiorców, którzy z tych środków nie skorzystali, podczas gdy takie wsparcie potrafi znacznie przyspieszyć rozwój, poprawić konkurencyjność i przełożyć się na zdobycie nowych rynków.

URSZULA PIEŃKOWSKA
Ekspert w dziedzinie funduszy unijnych.
Z tematyką dotacji związana od 2005 r. Od 2008 r. Wiceprezes Zarządu w Maculewicz Consulting Sp. z o.o. Autorka licznych artykułów w prasie branżowej. Zajmuje się coachingiem i prowadzi szkolenia z tematyki pozyskiwania dotacji.

hasło reklamowe czy realna pomoc w rozwoju polskich firm?

Osobom, które nigdy wcześniej z tematyką funduszy UE nie miały do czynienia, procedury związane z ubieganiem się o środki, zasady samych konkursów i późniejszego rozliczania projektów mogą się wydawać skomplikowane i nieprzyjazne. Obowiązki ciążące na beneficjentach unijnej pomocy w trakcie realizacji projektu i w okresie trwałości, czyli w ciągu 3 lat (w przypadku dużych firm w ciągu 5 lat) po zakończeniu realizacji projektu, odstraszały niektórych przedsiębiorców z obawy przed ryzykiem zwrotu dotacji w przypadku naruszenia obowiązujących zasad.

Definicja innowacyjności

Zapewne bardzo wiele firm i bez unijnych środków świetnie sobie radzi na rynku i rozwija się, korzystając wyłącznie z własnych, wypracowanych funduszy lub przy wsparciu kredytów bankowych. Jednak unijne wsparcie

”

Bez kreowania i wdrażania innowacji wiele firm z sektora MŚP w dłuższej perspektywie nie będzie miało szans na przetrwanie

mogłoby znacznie przyspieszyć ich rozwój, pomóc w poprawie pozycji konkurencyjnej i zdobyciu nowych rynków. Dzięki dotacjom mogłyby stać się bardziej innowacyjni niż konkurencja i mieliby szansę wytyczać nowe trendy.

Co to znaczy „być innowacyjnym” czy „wdrażać innowacje”? Według Podręcznika Oslo Manual (międzynarodowego podręcznika metodologicznego badań statystycznych innowacji zalecanego w krajach OECD i UE), do którego odwołują się programy dotacyjne, innowacja ma ściśle określone znaczenie.

Dla uzyskania środków unijnych na planowane przedsięwzięcie szczególne znaczenie ma innowacja produktowa i procesowa. Ta pierwsza rozumiana jest jako wdrożenie nowego lub znacząco ulepszanego produktu lub usługi, druga zaś odnosi się do nowego lub znacząco ulepszanego procesu produkcyjnego lub procesu świadczenia usługi. Możemy również mówić o innowacji organizacyjnej (zarządczej) lub marketingowej, ale one mają mniejsze znaczenie – nie wystarczą dla pozytywnej oceny projektu w aspekcie innowacyjności, ale mogą przyczynić się do uzyskania dodatkowych punktów.

Czym jest wsparcie innowacyjnych projektów?

Istnieją podstawowe dwa rodzaje przedsięwzięć, w których innowacja może być wspierana. Po pierwsze wspiera się kreowanie innowacji. Na taki cel można otrzymać dofinansowanie w ramach projektu badawczo-rozwojowego, w którym przedsiębiorca ma możliwość sfinansowania zatrudnienia zespołu badawczego pracującego nad innowacyjnym rozwiązaniem, np. opracowaniem nowej technologii czy nowego produktu. Jeśli nie posiada odpowiedniego zaplecza do prowadzenia prac B+R, może ubiegać się o środki na zakup infrastruktury badawczej stanowiącej niezbędne wyposażenie laboratorium, w którym będą prowadzone badania.

Po drugie wspiera się wdrażanie innowacji. Istnieje wiele programów dotacyjnych, które wspomagają te inwestycje w przedsiębiorstwach, które wiążą się z uruchomieniem produkcji w oparciu o wyniki własnych lub nabytych prac B+R. Często wymagają też wykazania się współpracą z jednostką naukową zarówno na etapie prowadzonych prac badawczych, jak i samego wdrażania innowacji w firmie (nadzór nad wdrożeniem). Sam zakup innowacyjnych maszyn lub urządzeń nie jest już niestety dowodem na wdrożenie innowacji, jak to było w poprzedniej perspektywie finansowej (2007-2013) i nie wystarczy, by uzyskać dofinansowanie. Jeśli zakup określonych środków trwałych czy budowa hali są konieczne dla uruchomienia produkcji innowacyjnych produktów, opracowanych w wyniku przeprowadzonych wcześniej prac B+R, to takie wydatki co do zasady mogą być w projekcie kwalifikowane do wsparcia.

Dla kogo dotacje na innowacje?

O środki na wdrażanie innowacyjnych pomysłów (w tym wynikających w prowadzonych prac B+R) mogą się ubiegać głównie firmy z sektora MŚP, w tym również mikroprzedsiębiorcy zatrudniający zaledwie kilku pracowników. Duże firmy mają pod tym względem ograniczone możliwości – większy dostęp do środków mają w zakresie prowadzenia prac badawczych, ale nie na etapie wdrażania innowacji. Tym najmniej-

wymaga czasu, a rezultaty prowadzonych badań są niepewne.

Wsparcie ze środków unijnych na prowadzenie prac badawczych i opracowywanie nowych rozwiązań jest realną zachętą dla tych wszystkich firm, które bez takiej pomocy być może nigdy nie podjęłyby decyzji o realizacji projektu badawczo-rozwojowego. Prace B+R są bardzo kosztowne – wymagają specjalistycznej aparatury, zatrudnienia wysokiej klasy specjalistów, naukowców. Wciąż

Dotacja dla wielu firm jest tak naprawdę jedyną szansą na podjęcie decyzji o rozpoczęciu projektu badawczego

szym firmom często trudno jest „wymyślić” i wdrożyć innowację. Najczęściej nie mają odpowiedniego potencjału, zaplecza i wiedzy o tym, jak się do tego zabrać. Jednak bez kreowania i wdrażania innowacji wiele firm z sektora MŚP, szczególnie tych mniejszych, w dłuższej perspektywie nie będzie miało szans na przetrwanie.

Programy wychodzą naprzeciw również tym przedsiębiorcom, którzy nie mają żadnych doświadczeń w prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych, nie mają odpowiedniego zaplecza i potencjału. Takie firmy zamiast samodzielnie pracować nad kreowaniem nowatorskich rozwiązań mogą po prostu zakupić od jednostki naukowej usługę polegającą na opracowaniu nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, usługi, technologii lub nowego projektu wzorniczego. To bardzo proste rozwiązanie, nie angażujące własnego personelu i zaplecza, a jednak dające szansę na wykreowanie i późniejsze wdrożenie w firmie innowacji, a tym samym na wyprzedzenie konkurencji.

Dotacje na prace B+R jako zachęta do realizacji ryzykownych projektów

Wsparcie na realizację projektów B+R jest dostępne we wszystkich programach regionalnych (w każdym z województw) oraz w programach krajowych i międzynarodowych. Nacisk na realizację tego typu projektów jest bardzo duży. Projekt badawczy jest obciążony dużym ryzykiem, wielu przedsiębiorców boi się go podjąć, ponieważ

jeszcze w Polsce jest niewiele firm z sektora MŚP, które angażują środki własne w prowadzenie badań. Dotacja dla wielu firm jest tak naprawdę jedyną szansą na podjęcie decyzji o rozpoczęciu projektu badawczego.

Warto dodać, że poziom dofinansowania na prace B+R jest większy niż na inwestycje, w tym inwestycje związane z wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań. Niezależnie od miejsca prowadzenia prac badawczych może wynieść (w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw) aż 80 proc., zaś w przypadku projektów polegających za zakupie od jednostki naukowej usługi opracowania innowacyjnego rozwiązania (zwanymi często „bonami na innowacje”) poziom dotacji to nawet 85 proc. To naprawdę ogromna zachęta do rozpoczęcia prac B+R przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

Pomoc doświadczonego doradcy

W drodze po środki na prowadzenie prac B+R czy wdrażanie innowacji pomocna może być firma doradcza, która nie tylko przygotowuje wnioski o dofinansowanie, biznes plan oraz inne dokumenty niezbędne na etapie aplikowania o środki unijne, ale też pomoże znaleźć jednostkę naukową do współpracy i wesprze na etapie realizacji i rozliczenia projektu. Współpraca z doświadczoną firmą doradczą to dla wnioskodawcy ogromny komfort – dzięki temu przejście przez wszystkie zawiłe procedury wynikające z programów pomocowych stanie się zdecydowanie łatwiejsze.